

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Ladislavem Vaško ve věci

žalobkyně: **H. B.**, narozená „X“,
bytem „X“,

proti
žalovaný: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**,
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 4. 2020, č. j. MPSV-2020/69916-916,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 7. 4. 2020, č. j. MPSV-2020/69916-916, se **pro vady řízení zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou, která byla podána v zákonem stanovené lhůtě, domáhala přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 7. 4. 2020, č. j. MPSV-2020/69916-916, kterým bylo změněno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – pobočka v Ústí nad Labem (dále jen „úřad práce“), ze dne 26. 11. 2018, č. j. 233604/2018/UUA, a to tak, že „*I. H. B., narozené „X“, trvale bytem „X“, se dle § 7, § 8, § 9, § 11 a § 13 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, přiznává od srpna 2018 příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně (I. stupeň závislosti – lehká závislost – pro osoby starší 18 let věku).*“

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

II. H. B., narozené „X“, trvale bytem „X“, se dle § 7, § 8, § 9, § 11 a § 14 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zvyšuje od ledna 2020 příspěvek na péči z částky 880 Kč měsíčně (I. stupeň závislosti – lehká závislost – pro osoby starší 18 let věku) na výši 4 400 Kč měsíčně (II. stupeň závislosti – středně těžká závislost – pro osoby starší 18 let věku).“

Žaloba

2. V žalobě žalobkyně detailně popsala průběh správního řízení a namítala, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí opomenul vypořádat s jejím vyjádřením k podkladům rozhodnutí ze dne 6. 4. 2020. Žalobkyně namítala, že žalovaný pouze shrnul průběh posuzování zdravotního stavu žalobkyně a konstatoval, že její vyjádření nemá vliv na výsledek odvolacího řízení. Podle žalobkyně nelze pomíjet skutečnost, že její zdravotní stav byl posuzován bez lékařské prohlídky, přičemž k prohlídce provedené při jednání Posudkové komise v Ústí nad Labem dne 4. 12. 2019 nelze přihlížet. Revizní posudek Posudkové komise v Plzni podle žalobkyně vychází z nedostatečných podkladů, neboť žalobkyně při jednání komise nebyla vyšetřena a Posudková komise v Plzni akceptovala jako podklad pro rozhodnutí posudek Posudkové komise v Ústí nad Labem. Žalobkyně konstatovala, že se Posudková komise v Plzni nevypořádala s výhradami žalobkyně proti lékařské prohlídce uskutečněné dne 4. 12. 2019 před Posudkovou komisí v Ústí nad Labem. Trvala na tom, že měla být v průběhu jednání Posudkové komise v Plzni vyšetřena, případně měla Posudková komise v Plzni přistoupit k návštěvě žalobkyně v místě bydliště dle čl. 3 odst. 9 Metodického pokynu ředitele odboru posudkové služby pro posudkové komise – Posuzování stupně závislosti pro účely příspěvku na péči, ze dne 27. 10. 2014, č. j. 2014/9245-721. Trvala na tom, že opakované posouzení zdravotního stavu není důkazem přesvědčivosti posledního posudku, přičemž revizní posudek musí rovněž splňovat veškeré náležitosti.
3. Vedle toho žalobkyně namítala, že nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, kterou spatřovala ve skutečnosti, že žalovaná neobjasňuje, k jakým změnám ve zdravotním stavu žalobkyně došlo ode dne 23. 1. 2020, a tedy z jakého důvodu tento stav neexistoval již ke dni vzniku nároku na příspěvek na péči. Doplnila, že dne 23. 1. 2020 proběhlo kontrolní sociální šetření a trvala na tom, že závěry učiněné v den sociálního šetření mají účinek ex tunc, tedy zpětně ode dne provedení sociálního šetření úřadem práce. Žalobkyně rovněž namítala, že žalovaný neodůvodnil odmítnutí návrhu žalobkyně na provedení důkazu znaleckým posudkem, a domnívala se, že žalovaný postupoval v rozporu s právem žalobkyně na spravedlivý proces.
4. Dále žalobkyně namítala nesprávné vyhodnocení zvládání či nezvládání základní životní potřeby orientace, stravování a výkon fyziologické potřeby. Konkrétně žalobkyně uvedla, že závěry Posudkové komise v Plzni nekorespondují s lékařskými nálezy ošetřujícího psychiatra. Žalobkyně se domnívala, že nezvládání základní životní potřeby orientace přímo vyplývá z její diagnózy – těžká paranoidní schizofrenie charakterizovaná bludy a halucinacemi. Žalobkyně nesouhlasila s odůvodněním nepřiznání základní životní potřeby stravování a výkon fyziologické potřeby z důvodu, že nejsou charakterizovány požadavkem každodennosti, ale dochází k nim v době cyklů (relapsů). Žalovaný se však nevypořádal s četností relapsů, ke kterým podle žalobkyně dochází téměř denně.

Vyjádření žalovaného k žalobě

5. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě popsal dosavadní průběh řízení s tím, že v rámci odvolacího řízení požádal o posouzení stupně závislosti žalobkyně na pomoci druhé osoby Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

posudkovou komisi. Žalovaný trval na tom, že v odvolacím řízení postupoval v souladu s právními předpisy, vycházel z objektivních podkladů, neboť posudková komise zasedala třikrát v odborném složení za přítomnosti odborníka z oboru psychiatrie. Vypracovaný posudek Posudkové komise v Plzni považoval za odborný, stěžejní a úplný důkazní prostředek. Doplnil, že posudková komise měla k dispozici odborné lékařské zprávy i výsledky nového sociálního šetření, které nebyly zpochybněny. Objektivní zhoršení zdravotního stavu bylo prokázáno až při sociálním šetření v lednu 2020, přičemž subjektivní přesvědčení žalobkyně o tom, že ke zhoršení jejího zdravotního stavu došlo dříve, nepostačuje. Žalovaný dále uvedl, že přítomnost žalobkyně při jednání Posudkové komise v Plzni nebyla důvodná, neboť Posudková komise v Plzni měla k dispozici objektivní a úplnou podkladovou dokumentaci. Doplnil, že termín „revizní posudek“ a „revizní sociální šetření“ zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“), nezná. Poukázal na skutečnost, že při sociálním šetření nedochází k posouzení zdravotního stavu žadatele, nýbrž je zjišťována schopnost samostatného života jedince v přirozeném sociálním prostředí.

Další podání žalobkyně

6. V podání ze dne 31. 8. 2020 žalobkyně setrvala na námitkách uvedených v žalobě. Objasnila, že termín „revizní posudek“ a „revizní sociální šetření“ používala pro odlišení a charakter srovnávání posudku a sociálního šetření. Připomněla, že právní řád počítá s možností přezkoumání posudků.

Posouzení věci soudem

7. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
8. Žaloba je důvodná.
9. Nejprve se soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že „[z] odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). V této souvislosti soud dodává, že po odvolacím orgánu nelze požadovat, aby se vyslovil ke každé větě uvedené v odvolání; plně postačí, pokud z jeho rozhodnutí bude zřejmé, na základě jakých skutečností rozhodoval a jakými úvahami se řídil (blíže srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, č. j. 8 As 13/2007-100). Soud je toho názoru, že se Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

žalovaný v napadeném rozhodnutí podrobně vypořádal s vyjádřením žalobkyně k podkladům rozhodnutí ze dne 3. 4. 2020, a to na stranách 17 a 18 napadeného rozhodnutí. Žalovaný v napadeném rozhodnutí rovněž srozumitelně popsal, z jakých skutkových a právních okolností vycházel, jakými úvahami byl při svém rozhodování veden a proč neakceptoval jednotlivé námitky žalobkyně. Žalovaný též uvedl, že žalobkyně byla osobně vyšetřena dne 4. 12. 2019 Posudkovou komisí v Ústí nad Labem a že na základě požadavku Posudkové komise v Plzni bylo dne 23. 1. 2020 provedeno nové sociální šetření v přirozeném prostředí žalobkyně, z čehož lze implicitně dovodit, že žalovaný nepovažoval osobní vyšetření žalobkyně Posudkovou komisí v Plzni v daném řízení již za nezbytné. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dále jednoznačně specifikoval důvody, pro které považuje posudky stanovující stupeň závislosti žalobkyně na péči jiné osoby za úplné, objektivní a přesvědčivé. Z toho tudíž jednoznačně plyne, že žalovaný shledal posudky posudkových komisí, které byly vypracovány v daném správním řízení, za dostatečné a že, jak žalovaný uvedl na straně 18 napadeného rozhodnutí, nenašel žádné nové skutečnosti o zdravotním stavu žalobkyně, které by ještě nebyly z medicinského hlediska přezkoumávány oběma posudkovými komisemi a o kterých by posudkové komise nevěděly v době posuzování zdravotního stavu žalobkyně. Soud proto shrnuje, že v tomto ohledu je napadené rozhodnutí přezkoumatelné.

10. Žalobkyně však rovněž namítala, že žalovaný neodůvodnil odmítnutí návrhu žalobkyně na provedení důkazu znaleckým posudkem. Tuto námitka již soud shledal důvodnou. Ve vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí ze dne 3. 4. 2020 žalobkyně namítala nedostatky posudku Posudkové komise v Plzni ze dne 19. 2. 2020, navrhla jeho doplnění a rovněž navrhla, aby žalovaný nechal vypracovat znalecký posudek z oboru zdravotnictví. Žalovaný následně vydal napadené rozhodnutí. Na straně 18 napadeného rozhodnutí žalovaný sice konstatoval, že není důvod k dalšímu zadávání doplnění srovnávacího posudku za osobní účasti žalobkyně, avšak k návrhu žalobkyně na zadání znaleckého posudku se žalovaný v napadeném rozhodnutí již vůbec nevyjádřil. V tomto ohledu je proto rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť v něm zcela chybí odůvodnění, proč nevyhověl důkaznímu návrhu žalobkyně na vypracování znaleckého posudku. V této skutečnosti soud spatřuje vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
11. Soud před vypořádáním dalších námitok žalobkyně připomíná, že smyslem zákona o sociálních službách je úprava podmínek poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Příspěvek na péči, který je předmětem řízení v dané věci, se podle § 7 téhož zákona poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu. Nárok na něj má osoba, která splňuje předpoklady uvedené v § 4 odst. 1 téhož zákona (mezi účastníky není sporu o tom, že podmínky zde uvedené žalobce splňuje), která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 uvedeného zákona, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

zvláštního právního předpisu poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace. O příspěvku rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce.

12. Podle § 8 odst. 2 uvedeného zákona osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.
13. Dle § 9 uvedeného zákona se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis (§ 9 odst. 4, 5 a 6 téhož zákona).
14. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis, kterým je vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhláška č. 505/2006 Sb.“). Dle § 2 odst. 1 uvedené vyhlášky se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládnutí základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení. Dle § 2a uvedené vyhlášky pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
15. V příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. jsou vymezeny schopnosti zvládat základní životní potřeby.
 - Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**mobilita**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

nerovném povrchu, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových.

- Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**orientace**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat.
- Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**komunikace**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna dorozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.
- Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**stravování**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim.
- Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**oblékání a obouvání**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.
- Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**tělesná hygiena**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.
- Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**výkon fyziologické potřeby**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.
- Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**péče o zdraví**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky.
- Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**osobní aktivity**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vstupovat do vztahů s jinými osobami, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.
- Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**péče o domácnost**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, obsluhovat topení a udržovat pořádek (tato schopnost se nehodnotí u osob do 18 let věku).

16. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že dne 9. 8. 2018 žalobkyně požádala o příspěvek na péči s tím, že jako pečující osoba byl označen T. Š. Dne 19. 9. 2018 se v místě pobytu žalobkyně uskutečnilo sociální šetření, ze kterého mimo jiné vyplynulo, že pečující osoba poskytuje žalobkyni pomoc s dodržováním léčebného režimu, vyřizováním osobních záležitostí, péčí o domácnost, s přepravou a doprovodem k lékaři a rovněž jí poskytuje psychickou podporu. Žalobkyně mimo byt vychází pouze v doprovodu pečující osoby, má problém ujít delší vzdálenost, pohybuje se bez kompenzačních pomůcek. Je orientovaná osobou, časem a místem v přirozeném prostředí. Mluvené řeči rozumí, na otázky odpovídá adekvátně. Sluch má v pořádku, vidí rozmazaně, brýle nenosí, prý přes ně nevidí. Přípravu jídla zajišťuje žalobkyni pečující osoba, žalobkyně si nezvládne uvařit. Nají se příborem. Žalobkyně se zvládne obléknout sama bez pomoci pečující osoby, a to přiměřeně okolnostem. Zvládne provést celkovou hygienu ve vaně a sama si dojde na toaletu. Léky žalobkyni několikrát denně podává pečující osoba. Žalobkyně neví, jaké léky a kdy užívá. Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Pečující osoba uvedla, že žalobkyně užívá spoustu psychotik a antidepresiv, avšak žalobkyně je resistantní vůči psychotikům. Veškerý chod domácnosti, včetně péče o lůžko a nákupy zajišťuje pečující osoba. Dále z místního šetření vyplynulo, že žalobkyně stále slyší hlasy, má silné halucinace, pečující osobu několikrát za noc budí. Mívá závratě, těžké deprese a často dojíždí na elektrošoky.

17. Podle posudku o zdravotním stavu žalobkyně ze dne 31. 10. 2018 dospěl posudkový lékař OSSZ Ústí nad Labem MUDr. R. K. k závěru, že žalobkyně nezvládá celkem tři základních životních potřeby, a to péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Na základě tohoto posudku úřad práce rozhodnutím ze dne 26. 11. 2018, č. j. 233604/2018/UUA, přiznal žalobkyni příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně od srpna 2018. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, v němž nesouhlasila s nepřiznáním základní životní potřeby orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena a výkon fyziologické potřeby. Konkrétně namítala, že se neorientuje časem a místem. Vůbec neví, jaký je den, měsíc a rok. Nemá schopnost pochopit význam a obsah smluv či úředních dokumentů. Rovněž uvedla, že není schopná srozumitelně komunikovat s cizími lidmi, v mluveném projevu se odráží její halucinace – 50 % sdělovaných zpráv je zcela mimo realitu. Z komunikačních prostředků používá pouze telefon, a to k samotnému telefonování. Nemá schopnost psát sms. Nemá schopnost dodržovat dietní režim a konzumovat stravu v obvyklém denním režimu. Nemá schopnost výběru oblečení a obuvi přiměřené okolnostem a ročnímu období. Schopnost zvládat základní životní potřebu tělesná hygiena je nevyrovnaná, přímo se odvíjí od jejího aktuálního stavu. V okamžiku destabilizovaného stavu není ochotná po dobu několika dní dodržovat a provádět celkovou hygienu, neboť se například domnívá, že šampón je jedovatý. Schopnost zvládat základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby je rovněž nevyrovnaná a přímo se odvíjí od aktuálního stavu žalobkyně. V dekompenzovaných stavech není schopná vnímat nutnost použít toaletu a potřebu vykonat kdekoliv. V těchto stavech rovněž odmítá použití dámských hygienických prostředků. Dále namítala, že posudkový lékař se nevypořádal s výsledkem sociálního šetření a nedošlo k osobnímu vyšetření žalobkyně.
18. Ze správního spisu soud dále zjistil, že žalovaný si nechal v souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů pro účely odvolacího řízení vypracovat posudek Posudkovou komisí v Ústí nad Labem, který byl vypracován za přítomnosti odborné psychiatricky MUDr. Z. S. v nepřítomnosti žalobkyně dne 16. 9. 2019; při jednání posudkové komise nebyla žalobkyně přítomna. V odůvodnění posudku posudková komise konstatovala, že žalobkyně nezvládá základní životní potřeby orientace, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Žalobkyně se s posudkem Posudkové komise v Ústí nad Labem neztotožnila a žalované zaslala vyjádření označené jako Vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí – námitky proti posudku, - návrh na vypracování revizního posudku. Ve vyjádření žalobkyně namítala, že nebyla osobně posudkovou komisí vyšetřena a že nezvládá více základních životních potřeb než uznané čtyři základní životní potřeby. Žalovaná požádala Posudkovou komisi v Ústí nad Labem o doplňující posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Doplňující posudek Posudkové komise v Ústí nad Labem byl vypracován za přítomnosti odborné psychiatricky MUDr. Z. S. v přítomnosti žalobkyně dne 4. 12. 2019. V odůvodnění doplněného posudku Posudková komise v Ústí nad Labem konstatovala, že žalobkyně je osobnost s výraznou emoční nestabilitou a manipulativním chováním. Posudková komise v Ústí nad Labem neshledala důvody pro

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

změnu přijatého posudkového závěru uvedeného v posudku ze dne 16. 9. 2019. Žalobkyně se s doplňujícím posudkem Posudkové komise v Ústí nad Labem neztotožnila a žalované zaslala vyjádření označené jako Vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí – námitky proti posudku, - návrh na vypracování revizního posudku. Ve vyjádření žalobkyně rozporovala závěr Posudkové komise v Ústí nad Labem o manipulativnosti žalobkyně a o neprokázání bludů. Žalobkyně podotkla, že její stav nelze řízeně ovlivnit medikací a že může doložit zvukový záznam z jednání Posudkové komise v Ústí nad Labem. Žalovaný požádal Posudkovou komisi v Plzni o srovnávací posudek, která požádala o provedení nového sociálního šetření.

19. Dne 23. 1. 2020 se v místě pobytu žalobkyně uskutečnilo nové sociální šetření, ze kterého mimo jiné vyplynulo, že s chůzí má žalobkyně problémy 2-3 x do týdne, kdy se dostaví relaps onemocnění. V takovém případě žalobkyně v chůzi ustrne, upadne, dostane křeče a následně má potíže vstát. Během chůze v cizím prostředí se zastaví a odmítá jít dál, avšak jedná se o psychický problém, nikoliv fyzický. Odpovídala jednoslovně, věděla adresu bydliště, po bytě se orientovala. Po probuzení bývá zmatená a nepoznává ani pečující osobu. Časem se orientuje. Reakce na nepřiměřené situace bývají nepřiměřené, je plachtivá. Občas jí hlasy dovedou k agresi. Někdy má potřebu vůbec nespát, spí 5 – 7 hodin denně, ale spánek nebývá souvislý. Má sebevražedné sklony. Porozumí tématu hovoru, avšak odpoví s dlouhým prodlením. Odpovědi bývají stručné. Umí používat mobilní telefon, ale pokud zvoní, tak ho nezvedne. Pokud má silné hlasy, tak není schopná o ničem hovořit. Žalobkyně ví, kde je jídlo, pokud pociťuje hlad či chuť, tak si dle chuti vybere piškoty nebo rohlík. Nejčastěji se nají lžící nebo rukama. Umí používat příbor, jídlo si sama naporcuje. Teplý nápoj si nepřipraví, jídlo si neohřeje – jde o psychický blok. Často jí hlasy našeptávají, aby nejedla, nebo že je jídlo otrávené. Nají se a napije až poté, co je pečující osobou pobídnuta, opět jde o psychický blok. Pokud by nebyla napomenuta, strávila by celý den v pyžamu a županu. Dle pečující osoby stojí a kouká do skříně, neví, co si má obléct. Pokud má připravené oblečení, tak se po vybídnutí sama oblékne. Fyzicky nemá potíže se umýt. Ranní hygienu zvládá pod dohledem pečující osoby. V koupelně má psychický blok – omývá ji pečující osoba nebo ji na lůžku otírá. Dokáže sama řádně a včas užít toaletu. Problémy s hygienou bývají při menstruaci. Po posledním předávkování jsou léky schované, vyzvedává je a dávákuje pečující osoba. Pečující osoby často kontaktuje psychiatra kvůli konzultaci aktuálního stavu žalobkyně. K lékaři dochází 1 x za 1,5 měsíce. Nemá zájem o volnočasové aktivity. Převážně si pouští písničky a s pečující osobou jde na procházku do lesa. Nelze naplánovat denní režim, vše se odvíjí od hlasů, které slyší. Není schopná navázat nové kontakty. Úřední záležitosti vyřizuje pečující osoba. Domácí práce zastává pečující osoba. Rozhovor se žalobkyní trval asi 20 minut. Žalobkyně se však příchodem cizí osoby do domácnosti rozrušila a pečující osoby jí podala tlumící léky. Zbytek sociálního šetření proto proběhl v jiné místnosti, avšak bylo stále slyšet rozrušení žalobkyně, která plakala, trásla se a byla zcela vyčerpaná. Posudková komise v Plzni vypracovala srovnávací posudek, který byl vypracován za přítomnosti odborné psychiatricky MUDr. J. F. v nepřítomnosti žalobkyně dne 19. 2. 2020. V odůvodnění posudku posudková komise konstatovala, že žalobkyně nezvládá základní životní potřeby komunikace, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Žalobkyně se dne 3. 4. 2020 vyjádřila k podkladům rozhodnutí, v nichž namítala, že nebyla osobně při jednání Posudkové komise v Plzni vyšetřena, že Posudková komise v Plzni stanovila vznik nároku na příspěvek na péči pro II. stupeň závislosti ode dne 23. 1. 2020 zcela nepřezkoumatelným způsobem a že jí měly být jako nezvládnuté

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

přiznány základní životní potřeby orientace, výkon fyziologické potřeby a stravování. Na základě posudku Posudkové komise v Plzni vydal žalovaný napadené rozhodnutí.

20. Soud se zabýval námitkou žalobkyně, v níž nesouhlasila s tím, že jako zvládaná byla v jejím případě vyhodnocena základní životní potřeba orientace, stravování a výkon fyziologické potřeby vymezené pod písm. b), d) a g) v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb.
21. Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách platí, že při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.
22. Podle § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb. se za neschopnost zvládnání základní životní potřeby považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládnání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládnání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
23. K otázce posuzování nároků na příspěvek na péči se opakovaně vyjadřoval i Nejvyšší správní soud, a to např. ve svém rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, kdy z tohoto rozsudku jednoznačně plyne, že posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v prvním stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, přičemž na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Na danou judikaturu navazuje i další judikatura Nejvyššího správního soudu, který např. v rozsudku ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25, judikoval, že: „*V řízení o nároku na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách je povinností odvolacího správního orgánu žádat po posudkové komisi doplnění posudku, pokud posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila. Tak tomu může být v případě, že se objeví rozpor mezi výsledkem šetření sociálního pracovníka a názorem posudkové komise, aniž by posudková komise sama provedla vlastní přeshetření zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči.*“
24. Soud tak v souladu s výše citovanou judikaturou hodnotil, zda je srovnávací posudek Posudkové komise v Plzni ze dne 19. 2. 2020 přesvědčivý a úplný tak, aby nebylo pochyb o jeho objektivnosti a správnosti. Soud nemá pochyb o odbornosti komise a její způsobilosti hodnotit omezení žalobkyně ve vztahu k právní úpravě příspěvku na péči. Z posudku vyplývá, s jakými podklady Posudková komise v Plzni pracovala a že mimo jiné vycházela z posudkového spisu OSSZ Ústí nad Labem, spisu odvolacího orgánu, lékařských nálezů zaslaných žalobkyní (MUDr. D. K., psychiatrie, ze dne 11. 12. 2018), sociálního šetření ze dne 19. 9. 2018 a z posudku Posudkové komise v Ústí nad Labem ze dne 16. 9. 2019 ve znění jeho doplnění ze dne 4. 12. 2019.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

25. Na tomto místě musí soud konstatovat, že v posudku Posudkové komise v Plzni ze dne 19. 2. 2020 abscentuje vysvětlení, k jakým změnám ve zdravotním stavu žalobkyně došlo ke dni 23. 1. 2020, od něhož má být žalobkyně závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost), přičemž do tohoto dne byla považována za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. Posudková komise v Plzni tedy neobjasnila, z jakého důvodu přiznala žalobkyni nezvládnutí základní životní potřeby komunikace, oblékání a obouvání a tělesná hygiena právě ode dne 23. 1. 2020, který se shoduje s datem provedení sociálního šetření ze strany žalovaného. V posudku se spokojila s obecným konstatováním, že považuje „[...] životní potřebu komunikace ještě za hraničně zvladatelnou. Vycházející však z výsledků soc. šetření ze dne 20. 2. 2020 se zvladatelnost této základní životní potřeby již jeví jako značně problematická a PK MPSV se přiklání k jejímu hraničnímu uznání, stejně tak i k hraničnímu uznání životních potřeb oblékání a obouvání a tělesná hygiena. K datu 20. 2. 2020 PK MPSV tedy uznává samostatnou nezvladatelnost šesti základních životních potřeb.“ Z posudku Posudkové komise v Plzni tudíž nelze zjistit, proč má být žalobkyně závislá na péči jiné osoby ve II. stupni právě od 23. 1. 2020 (ačkoli daná posudková komise poněkud rozporně uvádí datum 20. 2. 2020 – srov. výše citovanou část jejího posudku), tedy k jakým změna v jejím zdravotním stavu došlo právě k tomuto datu a proč nemohla žalobkyně být závislá na péči jiné osoby ve II. stupni před datem 23. 1. 2020. Jakékoli odůvodnění v tomto směru v posudku Posudkové komise v Plzni ze dne 19. 2. 2020 chybí. V tomto směru považuje soud posudek dotčené posudkové komise za neúplný a nepřesvědčivý.
26. Na základě výše uvedeného dospěl soud k závěru, že posudek Posudkové komise v Plzni ze dne 19. 2. 2020 ve spojení s posudkem Posudkové komise v Ústí nad Labem ze dne 16. 9. 2019 ve znění jeho doplnění ze dne 4. 12. 2019 nelze považovat za úplný a přesvědčivý. V důsledku toho pak soud shledal, že žalovaný při vydání žalobou napadeného rozhodnutí vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Žalovaný se neměl spokojit s nedostatečně odůvodněným posudkem Posudkové komise v Plzni, nýbrž měl vyžadovat doplnění posudku. V této skutečnosti soud spatřuje vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění.
27. S ohledem na zjištěné vady se soud se nezabýval dalšími námitkami žalobkyně, neboť by to bylo předčasné, jelikož dojde k novému posouzení zdravotního stavu a stupně závislosti žalobkyně. Soud se zřetelem ke zjištěným vadám řízení pro nadbytečnost neprováděl ani žalobkyní navržené dokazování.
28. Soud proto uzavírá, že žalobu vyhodnotil jako důvodnou a napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. pro vady řízení zrušil. Soud současně v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku ohledně splnění požadavku na dostatečné zdůvodnění správního rozhodnutí a ohledně požadavku na dostatečné zjištění stupně závislosti žalobkyně na pomoci jiné osoby spolu s jeho náležitým promítnutím ve správním spise.
29. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, přestože žalobkyně na jednání trvala, neboť žalobou napadené rozhodnutí bylo zrušeno dle § 76 odst. 1 s. ř. s. a v takovém případě právní úprava připouští rozhodnutí ve věci bez nařízení jednání.
30. Současně soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. výrokem II. rozsudku nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalovaný nebyl ve věci úspěšný a

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

žalobkyně náhradu nákladů řízení nepožadovala, ani jí podle obsahu soudního spisu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 19. května 2021

Mgr. Ladislav Vaško v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.